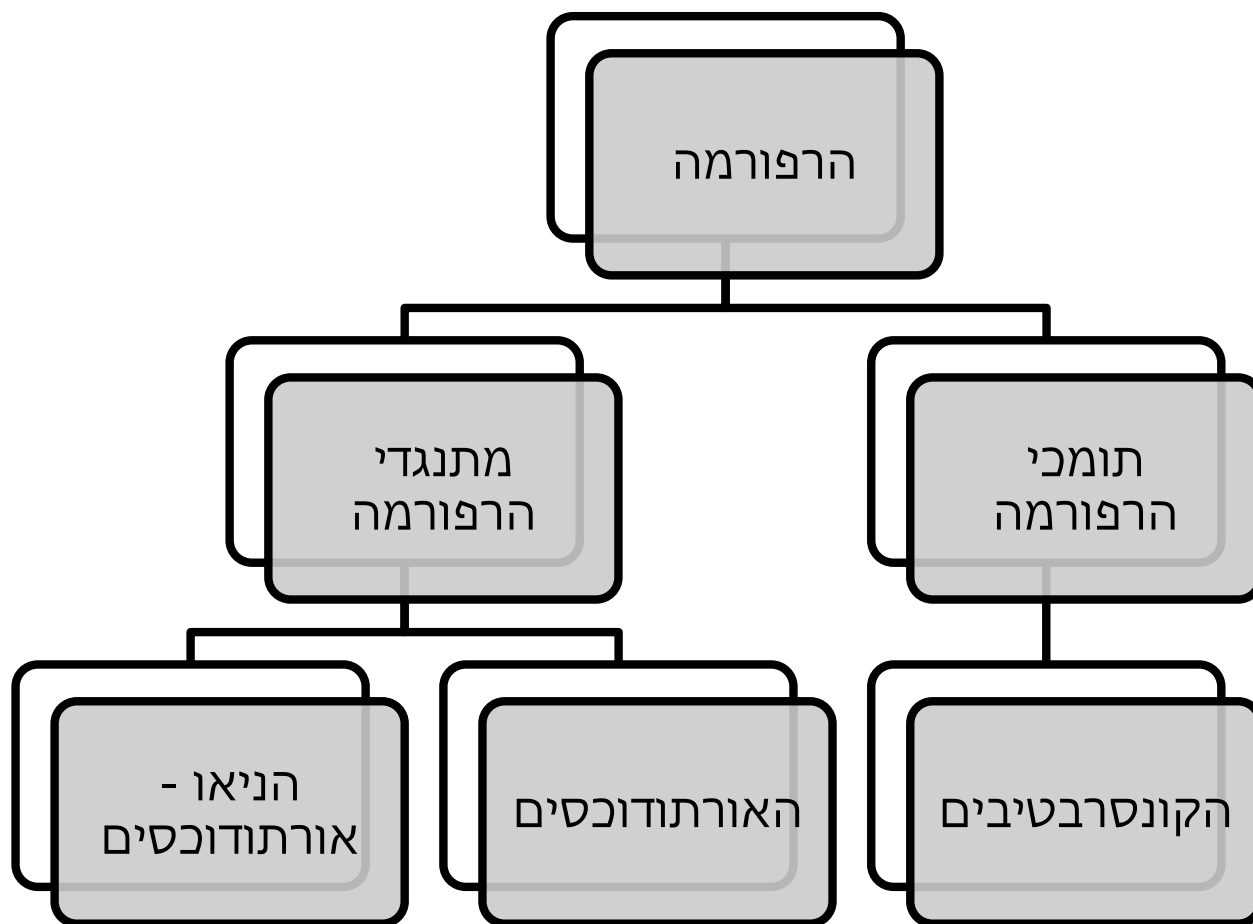

**זרמים ביהדות
כתגובה
לאמנציפציה**

התמודדות היהודים עם האמנציפציה

הרפורמים

הרפורמים

⊙ רפורמה = שינוי / תיקון

הטענה המרכזית

⊙ הרפורמים טענו שהבריחה מהדת היא התיישנות

התורה ובחוסר ההשתנות שלה בהתאם לזמן.

המטרה

⊙ קרוב בין היהדות לנצרות

⊙ התאמת היהדות לזמן

⊙ חיבוב המצוות על הצעירים לבל

יעזבו את היהדות

הדרכים למשגת הרפורמה

שלב ראשון:

⊙ תיקונים חיצוניים - הקמת ההיכל: דרך תפילה דומה לכנסיה.

⊙ בית הכנסת הרפורמי הראשון הוקם בהמבורג וחלק מתפילותיו נאמרו בגרמנית.

שלב שני:

שינויים ביסודות היהדות - **אברהם גייגר** האמין ש:

⊙ בני דורו וגם הדורות שקדמו לו רשאים לחדש את

הדת.

⊙ היהודים פוזרו בעולם כדי להפיץ את התורה.

⊙ צריך להפוך את הדת היהודית לדת אוניברסאלית.

שלב שלישי

שמואל הולדהיים:

- האמין שהדת נוצרה בידי בני האדם ולכן צריך לחדש אותה.
- האמין שהדת צריכה להתבסס על היות האזרח - אזרח טוב.
- הביא לביטול היסודות והמצוות המדיניות - לאומיות.
- הביא ליצירת דת מודרנית ולביטול כל מה שיש בו חיץ בין יהודים לנוצרים.

שלב אחרון

מיסוד של תיקון התקנות ברוח הנ"ל בועידת הרבנים המתקנים

(1844-1846).

- נישואי תערובת - מותרים בתנאי שהילד ייחשב יהודי
- חוקי גיור שונים מהקבועים בהלכה
- השמטת מספר תפילות
- אין חובה להתפלל דווקא בלשון עברית

האור תודו כסים

האורתודוכסים

⊙ אורתודוכסיה - הדרך הישרה.

⊙ אורתוס - ישר + דוכסה - דעה, אמונה

הטענה המרכזית

⊙ הליברלים מסכנים את עולם התורה הישן.

החרדים מהדור הישן התנגדו נחרצות לרפורמה טענו
שהמצוות נצחיות ושאסור לשנות אותן.

המטרה

⊙ שלילת כל שינוי שהוא ביהדות.

⊙ הבלטת ההבדל בין יהודים

לנוצרים על מנת למנוע

התבוללות.

⊙ העדפת ביטול שוויון הזכויות

על המרת דת.

הדרך להשגת המטרה

- נלחמו ברפורמים
- ויתרו על שוויון זכויות
- התנגדו להכשרה וללימודי חול
- כל עוד שהתורה איננה העיקר

החת"ם סופר

שם: הרב משה סופר, שנים: 1762 - 1838

חת"ם - חידושי תורת משה

החת"ם סופר טען שהרפורמים עושים מעשה המנוגד ליהדות מפני שהם משנים דברים שנתקדשו במהלך הדורות.

פסק ה"חדש אסור מן התורה":

■ במקור - איסור אכילה של התבואה החדשה לפני הנפת העומר בפסח.

■ הפירוש החדש - אסור לשנות או לחדש את ההלכה או המצוות, גם אם אינן סותרות את ההלכה.

הקים בית מדרש להעמקת היהדות ומלחמה ברפורמים.

הניאו -

אור תודו כסיס

הניאו - אורתודוכסים

⊙ ניאו = חדש

⊙ האורתודוכסים החדשים

הטענה המרכזית

- ⊙ האמנציפציה היא תהליך חשוב ומועיל לעם ישראל.
- ⊙ צריך לחפש דרך שמצד אחד תעזור לעם ישראל להשתלב בחברה ומצד שני לשמור על יהדותה.

המטרה

השתלבות היהודים ללא ויתור על היהדות
או המרת הדת.

הדרך להשגת המטרה

- ⊙ יש להתיר שינויים ביהדות - לפי רוח היהדות וללא ערעור היסודות.
- ⊙ שילוב של חיי תורה עם אורח חיים מודרני.
- ⊙ אין איסור ללמוד לימודי חול ובאוניברסיטה.

הרש"ר הירש

- ⊙ שם: ר' שמשון רפאל הירש, שנים: 1808 - 1888
- ⊙ בגיל 21 החל ללמד באוניברסיטה בנוסף ללימודי ההסמכה לרבנות.

- ⊙ ראה באמנציפציה הישג של ימות משיח
- ⊙ שימש כרב קהילה בגרמניה
- ⊙ התנגד לרפורמים, אך לא התנגד לכל חידוש
- ⊙ הקים מוסדות חינוך עם אורח חיים מודרני
- ⊙ התלבש בצורה מודרנית
- ⊙ האמין שאסור לשנות את התורה אלא להתאים אותה לזמן.

הקונסרבטיבים

הקונסרבטיבים

◉ שמרנות

הטענה המרכזית

- ◉ היהדות נתונה לתהליך של התפתחות מתמדת.
- ◉ הוגדרו כרפורמים מתונים
- ◉ בדומה לרפורמה ניתן לבצע שינויים אך לא מתוך רצון חיצוני להדמות לגויים אלא מתוך חקר פנימי ומעמיק.

המטרה

- שינויים ביהדות צריכים לבוא מאליהם וללא קשר לגויים.
- לשינויים בדת צריך למצוא הצדקה בספרות התורנית

הדרך להשגת המטרה

⦿ ביטול חלק מהמצוות

⦿ מחקר "חכמת ישראל" - חקר

העבר ואוצרותיו הרוחניים של
עם ישראל

ר' זכריה פראנקל

שנים: 1801 - 1875

עמד בראש הרפורמים המתונים

דרכו הייתה דרך ביניים בין האורתודוקסים לרפורמים

